

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023
Sociology (Optional) Paper-III
SOCO3: Social Issues in India

Day and Date: Thursday, 30/11/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The society needs some social problems, because in an effort to overcome them, the value system of the society is strengthened, 'said Ayan.
a) Emil Durkheim b) Case c) August Comt d) Martan and Nisbet
- 2 Fuller and Mycenae have stated the major types of social problems - - ----.
a) Three b) Four c) Five d) Six
- 3 Global warming is a - - - - - type problem.
a) Physical b) Economic c) Political d) Traditional
- 4 - - - - - causes social problems.
a) Social change b) Culture c) Government scheme d) Anti-social situation
- 5 ----- The first study of sociology was started in the year Mumbai University.
a) 1919 b) 1901 c) 1911 d) 1921
- 6 The demand for an independent Khalistan is a form of ----.
a) Revenge sectarianism b) Separatist sectarianism c) Non-aligned sectarianism d) Separatist sectarianism
- 7 ----- Religion is liberal and tolerant.
a) Christian b) Islam c) Hindu d) Sikh
- 8 According to '-----, communalism is definitely a political community of insistent nature.
a) Louis Duma b) Henry George c) Robertson d) Fraser
- 9 Sectarianism is a social phenomenon and its nature needs to be clarified at different levels.
a) Versatile b) Head c) One-sided d) Bidirectional
- 10 Sectarianism is concerned with people's loyalty to the community and ----- in the community.
a) Thinking b) Conduct c) Uniformity d) Discretion
- 11 The definition of poverty in terms of deprivation is considered by -----.
a) Gillian b) Harrington c) Goddard d) Adam Smith
- 12 ----- The scheme has been implemented all over the country since 2004.
a) Jawahar Rozgar Yojana b) Tricem c) Employment Guarantee Scheme d) MGNREGA

13 The right to work was recognized by -----

- a) Planning Board b) Constitution c) Government of Maharashtra d) Central Government

14 Jawahar Rozgar Yojana started in - - - - -

- a) 1981 c) 1989 c) 1991 d) 2000

15 The scheme was launched on 15th August 1979 to provide self employment to the youth in rural areas.

- a) Tricem b) Jawahar Rozgar Yojana c) MGNREGA d) Indira Gandhi Hami Yojana

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Necessity of study of social problem
- 2 Concept of social problem
- 3 Nature and Meaning of Feticide
- 4 MGNREGA

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Changing girls system
- 2 Causes of feticide.
- 3 causes of unemployment
- 4 Relative and Absolute Poverty

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the concept of social problem by giving definition of social problem.
- 2 Explain the causes of poverty by explaining the meaning of poverty.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 काही प्रमाणात सामाजिक समस्यांची समाजाला गरज आहे, कारण त्या दूर करण्याच्या प्रयत्नात समाजाची मूल्यव्यवस्था अधिक बळकट केली
अ) एमिल दुर्खीम ब) केस क) ऑगस्ट कॉम्ट ड) मर्तन व निसबेट
- 2 फुल्लर व मायसी यांनी सामाजिक समस्येचे - - - - - प्रमुख प्रकार
अ) तीन ब) चार क) पाच ड) सहा
- 3 ग्लोबल वार्मिंग ही - - - - - प्रकारची समस्या आहे.
अ) भौतिक ब) आर्थिक क) राजकीय ड) पारंपारिक
- 4 - - - - - मुळे सामाजिक समस्या निर्माण होतात.
अ) सामाजिक परिवर्तन ब) संस्कृती क) शासकीय योजना ड) समाज विघातक परिस्थिती
- 5 -----साली मुंबई विद्यापीठात सर्व प्रथम समाजशास्त्राच्या अध्ययनास सुरुवात झाली.
अ) 1919 ब) 1901 क) 1911 ड) 1921

- 6 स्वतंत्र खलिस्तानची होणारी मागणी हा ---- यांचा प्रकार आहे.
 अ) सूडवादी संप्रदायवाद ब) फुटीरवादीसंप्रदायवाद क) अलिप्ततावादी संप्रदायवाद ड) विभक्तवादी संप्रदायवाद
- 7 -----धर्म हा उदारमतवादी व सहिष्णू वृत्तीचा आहे.
 अ) ख्रिश्चन ब) इस्लाम क) हिंदू ड) शीख
- 8 ----- च्या म्हणण्यानुसार सांप्रदायिकता म्हणजे निश्चयपूर्वक आग्रही स्वरूपाचा राजकीय समुदाय होय.
 अ) लुई ड्युमा ब) हेन्री जॉर्ज क) रॉबर्टन ड) फ्रेजर
- 9 संप्रदायवादही --- अशी सामाजिक घटना असून वेगवेगळ्या स्तरावर तिचे स्वरूप स्पष्ट करणे आवश्यक आहे.
 अ) बहुमुखी ब) मुखी क) एकमुखी ड) द्विमुखी
- 10 संप्रदायवाद हा लोकांच्या समुदायावरील निष्टेशी आणि समुदायातील ----- शी निगडीत असतो.
 अ) विचारसरणी ब) आचारसरणी क) एकरूपते ड) विवेक्ते
- 11 वंचिततेच्या संदर्भात दारिद्र्याची व्याख्या ----- यांनी मानले आहे.
 अ) गिलीन ब) हॅरिंग्टन क) गोडार्ड ड) अॅडॅम स्मिथ
- 12 ----- योजना २००४ पासून सर्व देश भर लागू करण्यात आली.
 अ) जवाहर रोजगार योजना ब) ट्रायसेम क) रोजगार हमी योजना ड) मनरेगा
- 13 कामाचा हक्क -----यांनी मान्य केला.
 अ) नियोजन मंडळ ब) राज्यघटना क) महाराष्ट्र सरकार ड) केंद्र सरकार
- 14 जवाहर रोजगार योजना - - - - - साली सुरु झाली.
 अ) १९८१ ब) १९८९ क) १९९१ ड) २०००
- 15 ग्रामीण भागातील तरुणांना स्वयंरोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी १५ ऑगस्ट १९७९ रोजी ----- ही योजना सुरु करण्यात आली.
 अ) ट्रायसेम ब) जवाहर रोजगार योजना क) मनरेगा ड) इंदिरा गांधी हमी योजना

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक समस्येच्या अध्ययनाची आवश्यकता
- 2 सामाजिक समस्येचे संकल्पना
- 3 स्त्रीभ्रूणहत्येचे स्वरूप व अर्थ
- 4 मनरेगा

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 बदलती मुल्य व्यवस्था
- 2 स्त्रीभ्रूणहत्येची कारणे .
- 3 बेरोजगारीची कारणे
- 4 सापेक्ष व निरपेक्ष दारिद्र्य

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 सामाजिक समस्येची व्याख्या देऊन सामाजिक समस्येची संकल्पना स्पष्ट करा
- 2 दारिद्र्याच्या अर्थ स्पष्ट करून दारिद्र्याचे कारणे स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 काही प्रमाणात सामाजिक समस्यांची समाजाला गरज आहे, कारण त्या दूर करण्याच्या प्रयत्नात समाजाची मूल्यव्यवस्था अधिक बळकट केली

अ) एमिल दुर्खीम ब) केस क) ऑगस्ट कॉम्स ड) मर्तन व निसबेट

Option 1

2 फुल्लर व मायसी यांनी सामाजिक समस्येचे - - - - - प्रमुख प्रकार

अ) तीन ब) चार क) पाच ड) सहा

Option 1

3 ग्लोबल वार्मिंग ही - - - - - प्रकारची समस्या आहे.

अ) भौतिक ब) आर्थिक क) राजकीय ड) पारंपारिक

Option 1

4 - - - - - मुळे सामाजिक समस्या निर्माण होतात.

अ) सामाजिक परिवर्तन ब) संस्कृती क) शासकीय योजना ड) समाज विघातक परिस्थिती

Option 1

5 -----साली मुंबई विद्यापीठात सर्व प्रथम समाजशास्त्राच्या अध्ययनास सुरुवात झाली.

अ) 1919 ब) 1901 क) 1911 ड) 1921

Option 1

6 स्वतंत्र खलिस्तानची होणारी मागणी हा ---- यांचा प्रकार आहे.

अ) सूडवादी संप्रदायवाद ब) फुटीरवादीसंप्रदायवाद क) अलिप्ततावादी संप्रदायवाद ड) विभक्तवादी संप्रदायवाद

Option 2

7 -----धर्म हा उदारमतवादी व सहिष्णू वृत्तीचा आहे.

अ) ख्रिश्चन ब) इस्लाम क) हिंदू ड) शीख

Option 3

8 ----- च्या म्हणण्यानुसार सांप्रदायिकता म्हणजे निश्चयपूर्वक आग्रही स्वरूपाचा राजकीय समुदाय होय.

अ) लुई ड्युमा ब) हेन्री जॉर्ज क) रॉबर्टन ड) फ्रेजर

Option 1

9 संप्रदायवादही --- अशी सामाजिक घटना असून वेगवेगळ्या स्तरावर तिचे स्वरूप स्पष्ट करणे आवश्यक आहे.

अ) बहुमुखी ब) मुखी क) एकमुखी ड) द्विमुखी

Option 4

10 संप्रदायवाद हा लोकांच्या समुदायावरील निष्टेशी आणि समुदायातील ----- शी निगडीत असतो.

अ) विचारसरणी ब) आचारसरणी क) एकरूपते ड) विवेक्ते

Option 1

11 वंचिततेच्या संदर्भात दारिद्र्याची व्याख्या ----- यांनी मानले आहे.

अ) गिलीन ब) हॅरिंग्टन क) गोडार्ड ड) अॅडॅम स्मिथ

Option 2

12 ----- योजना २००४ पासून सर्व देश भर लागू करण्यात आली.

अ) जवाहर रोजगार योजना ब) ट्रायसेम क) रोजगार हमी योजना ड) मनरेगा

Option 3

13 कामाचा हक्क -----यांनी मान्य केला.

अ) नियोजन मंडळ ब) राज्यघटना क) महाराष्ट्र सरकार ड) केंद्र सरकार

Option 4

14 जवाहर रोजगार योजना - - - - - साली सुरु झाली.

अ) १९८१ ब) १९८९ क) १९९१ ड) २०००

Option 1

15 ग्रामीण भागातील तरुणांना स्वयंरोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी १५ ऑगस्ट १९७९ रोजी ----- ही योजना सुरु करण्यात आली.

अ) ट्रायसेम ब) जवाहर रोजगार योजना क) मनरेगा ड) इंदिरा गांधी हमी योजना

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सामाजिक समस्येच्या अध्ययनाची आवश्यकता

Ans:

2 सामाजिक समस्येचे संकल्पना

Ans:

3 स्त्रीभ्रूणहत्येचे स्वरूप व अर्थ

Ans:

4 मनरेगा

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 बदलती मुल्य व्यवस्था

Ans:

2 स्त्रीभ्रूणहत्येची कारणे .

Ans:

3 बेरोजगारीची कारणे

Ans:

4 सापेक्ष व निरपेक्ष दारिद्र्य

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सामाजिक समस्येची व्याख्या देऊन सामाजिक समस्येची संकल्पना स्पष्ट करा

Ans:

2 दारिद्र्याच्या अर्थ स्पष्ट करून दारिद्र्याचे कारणे स्पष्ट करा.

Ans:
